

(I) Güneş yavaş yavaş yükselirken antik kent aydınlanmaya başlıyor. (II) Güneşle birlikte, kentten geçmişindeki bilinmeyen yönlerin de ortaya çıkacağını sanıyor insan; ama bir süre sonra yanıldığını anlıyor. (III) Yüzyıllardır yalnızlığa alışmış, unutulmuş bu kentten geçmişini düşünüyor. (IV) Acaba bu tiyatro sahnesinde kaç oyun sergilendi, odeonda ne gibi sorunlar tartışıldı, ölümüne savaşlar nasıl yaşandı buralarda? (V) Bugün, bütün bunlardan habersiz, tarih sahnesindeki rolünü tamamlamış ve mağrur bir sessizliğe gömülmüş bir kentle karşı karşıyayız.

1. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde kişileştirme sanatı vardır? (2006)
A) I. ve II. B) I. ve IV. C) III. ve IV. D) III. ve V. E) IV. ve V.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "Papatyalar, badem ve eriklerden akıllı davrandı ve 'üçüncü cemreye' aldanmayıp sabırla bekledi." cümlesindeki benzer sanatlardan hangisi sözlenmiştir? (2009)

- A) Eskiden Beyoğlu, iyi kötü her şeyiyle Batı uygarlığının simgesi idi.
B) Beyoğlu bir zamanlar yalnız Türkiye'de değil, yakın doğuda da çok ünlüydü.
C) Beyoğlu, Türkiye'nin kültür başşehrinin önemli yerlerinden biri olma özelliğini bugün de korumaktadır.
D) İstenirse Beyoğlu yine eski saygınlığına, eski güler yüzlülüğüne ve çekiciliğine kavuşturulabilir.
E) Eskiden İstanbullular, Beyoğlu'na çıkarken derlenir toplanırlar, giyimlerine özen gösterirlerdi.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen sanat yoktur? (2010)

- A) Bizden evvel buraya inen üç dört arkadaşı
Kurmuştu tutuşan ocağa karşı bağdaş
(mecazımürsel)
B) Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü
Kar değil, gökyüzünden yağın beyaz ölümdü (tezat)
C) Sardı katil gece dünyayı siyah bir kefeneye
Bir emel yıldızı göz kırptıyor ancak aradan (teşhis)|
D) Öyle bir boşandı ki çöle benzer ömrüme
Bir Nuh tufanı oldu, sel değil, sağanak değil (telmih)
E) Çiziyorum havaya dünyamı bir çiçekle
Ve hayran bakıyorum bu rüya gibi şekle (istifham)

(I) Onun şiirlerinde, masal, şiir, deyiş gibi halk edebiyatı ürünlerinin etkisi görülür. (II) Halk diline yaklaşılmaya da özen gösteren bu sanatçının dizeleri toprak kokan yağmur damlaları gibidir. (III) Satırların arasından dökülür okuyucunun duygu dünyasına. (IV) Davetkârdır, sizi kendi dünyasına yavaşça çekip alır. (V) O sesi ne zaman duydunuz, eşiği ne zaman geçtiniz, anlayamazsınız bile. (VI) Bu anlamda, resimleri de şiirleriyle büyük benzerlik gösterir sanatçının.

4. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde sanatlardan bir söyleyiş yoktur? (2010)

- A) I. ve IV B) I. ve VI. C) II. ve V D) III. ve IV E) V ve VI.

Kendi hüsnünden utanmış da kızarmış yanağı
Yüzün örtüp kapamış saçları baştan aşağı

5. Bu dizelerde yer verilen sanatlardan hangisi sözlenmiştir? (2012)

- A) Hüsnütalil B) Tezat C) Tevriye D) Cinas E) Mecazımürsel

Şiirin en önemli unsurlarından biri de söz sanatlarıdır. Edebî sanatlar, dizelere çağrışım zenginliği ve çok boyutluluk katar.

6. Buna göre aşağıdakilerden hangisinin, çağrışım yönünden zengin olduğu söylenemez? (2013)

- A) Kanı çekiliyor evlerin
Eriyip dökülüyor damlar
B) Sonsuzlaşan yollara dalmış
Tasalı gözler olur camlar
C) Bir bahar sabahının karanlığında ıssız
Gökte diz çökmüş iki titrek ışıklı yıldız
D) Güneşle beraber söndüğüm akşam
Ağlayacak hangi rüzgâr kim bilir
E) Mesut olmuş görmek isterdim hepinizi
Her bahar gününde dertliyi, ümitsizi

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayraç içinde verilen sanat yoktur? (2013)

- A) Dolu rüzgârla çıkıp ufka giden yelkenli
Gidişin seçtiğin akşam saatinden belli
(Hüsnütalil)
- B) Uçuyor rüzgâr gibi altımdaki küheylan
Ne kadar dizginlesem yavaşlayacak değil
(Mübalağa)
- C) Kuşlar küsmüş yuvaya, ağaçlar yaprak vermez
Bu kavgalar bitecek, zulüm ebedî değil
(Teşhis)
- D) Gerçek, hayali aştı, ufuklar uzak değil
En olmaz isteklere uzanmak yasak değil
(Tezat)
- E) Gül yaprağına döndü tekmesi düşmanların
Sunulan zehir değil, saplanan bıçak değil
(Teşbih)

Şiir topladım durdum karanlıklarında gecenin
Çocuklar yaz gecesinde ateş böceği toplar gibi

8. Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangileri vardır? (2014)

- A)Teşbih – Kinaye
B)İstiare – Teşbih
C)Teşhis – Tezat
D)İstiare – Teşhis
E)Kinaye – Tezat

Salındı bahçeye girdi
Çiçekler selama durdu
Mor menekşe boynun burdu
Gül utandı hicabından

9. Bu dörtlükte aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi yoktur? (2014)

- A)İstiare B)Hüsnütalil C)Teşhis D)Tenasüp
E)Telmih

Gördüm ol meh düşuna bir şâl atup lâhûrdan
Gül yanaklar üstüne yaşmak tutunmuş nûrdan

10. Bu beyitteki altı çizili sözcükte aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır? (2015)

- (meh: ay, dûş: omuz, lâhûr: bir tür kumaş)
A)İstiare B)Telmih C)Tevriye D)Kinaye E)Teşbih

Divan şiirinde, edebî sanatlarla sağlanan derin ve yoğun bir anlam söz konusudur. Bunu gerçekleştirmek için bazen bilinen bir olaya ait birkaç anahtar kavram verilerek okuyucunun zihninde çağrışımlar uyandırılır, bazen dış dünyadaki gerçekliklerin sınırı zorlanır, bazen de olaylar daha çarpıcı gerekçelere bağlanır.

11. Bu parçada özellikleri dile getirilen edebî sanatlar, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A)Tevriye – Kinaye – Hüsnütalil
B)Telmih – Teşbih – Tecahülûarif
C)Telmih – Mübalağa – Hüsnütalil
D)Tenasüp – Mecazımürsel – Mübalağa
E)Tenasüp – Kinaye – Tecahülûarif

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayraç içinde verilen edebî sanat yoktur? (2017)

- A) Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi,
Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi. (Teşbih)
- B) Ellerim takılırken rüzgârların saçına
Asıldı arabamız bir dağın yamacına. (Teşhis)
- C) Ölümü hatırlatan ne var bu resimde?
Hâlbuki hayattayız hepimiz. (Tezat)
- D) Zeybek, sendeliyorsun! O ne? Soluyor benzin
Yere, eskisi gibi, hızlı vurmuyor dizin.
(Telmih)
- E) Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna:
Tenimde bir yara işler gibisin. (İntak)

"Her akşam güneşin battığı yerden / Gözlerin doğuyor gecelerime" dizelerinde "gözler" ay gibi düşünülmüş fakat "ay" söylenmeden onu çağrıştıran "doğmak" sözcüğü kullanılmıştır. Dolayısıyla bu dizelerde ---- sanatı yapılmıştır.

13. Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (2017)

- A)Tezat B)Mecazımürsel C)Tevriye
D)Teşbih E) İstiare

14. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayrıca içinde verilen edebî sanat yoktur? (2018)

- A) Aramazdık gece mehtâbı yüzün parlarken
Bir uzak yıldıza benzerdi güneş, sen varken
(Tenasüp)
- B) Gül gülse dâim ağlasa bülbül acep değil
Zîrâ kimine ağla demişler kimine gül (Tezat)
- C) Yûsuf'u gerçi görenler ellerin kestiler
Gün yüzün gördü senin şakk oldu bedrin ayası
(Telmih)
- D) Sen akşamlar kadar büyüldü, sıcak
Rüyâlarım kadar sâde güzeldin (Teşbih)
- E) Senin yanındayken, avuçlarımda
Suda sabun gibi eriyor zaman (Teşhis)

I.

Dedim dilber yanakların kızarmış
Dedi çiçek taktım gül yarasıdır
Dedim tane tane olmuş benlerin
Dedi zülfüm değdi tel yarasıdır

II.

Sabahtan uğradım ben bir güzele
Dedim mahmur musun söyledi yok yok
Ak ellerin boğum boğum kınalı
Dedim bayram mıdır söyledi yok yok

15. Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir? (2019)

- A) 11'li hece ölçüsünün kullanılması
B) Benzer temaların işlenmesi
C) Nazım şeklinin koşma olması
D) Ahenk unsuru olarak redife yer verilmesi
E) Tecahülûarif sanatından yararlanılması

16. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde irsalimesel sanatına yer verilmemiştir? (2019)

- A) Ziyaretten murâd olan duâdır
Bugün bana ise yarın sanadır
- B) Kardeşine kuyu kazarsa kişi
Kuyuya düşmek olur anın işi
- C) Ne siyâh eylemiş bu nâsiyeyi
Saçımı bembeyaz eden bahtım
- D) Balık baştan kokar bunu bilmemek
Seyrânî gafilin ahmaklığından
- E) Ahde vefâyı va'd-i tehi sanmasın ki dost
Gözden ırağ olunca gönülden ırağ olur

Vermez selâm o serv-i hırâmân gelir geçer
Yollarda ömr-i âşık-ı nâlân gelir geçer

17. Bu beyitte altı çizili sözle yapılan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir? (2020)

- A) İstiare B) Tevriye C) Mecazımürsel
D) Teşhis E) İntak

Cevaplar

1.D 2.D 3.E 4.B 5.A 6.E 7.A 8.B 9.E
10. A 11.C 12.D 13.E 14.E 15.E 16.C
17.A